

A FESZTIVÁL HIMNUSZA (34. zsoltár)

AZ ISTENI IGAZSÁGOSSÁG DICSÉRETE

- 1 (Dávidtól, amikor Abimelech előtt örülséget színlelt, s ez szabadon engedte, ő pedig eltávozott.)
- 2 Dicsőítem az Urat minden időben, dicsérete ajkamon marad mindig.
- 3 Lelkem dicsekedjék az Úrban, hadd hallják meg a szegények és örüljenek!
- 4 Velem együtt magasztaljátok az Urat, áldjuk a nevét mindannyian!
- 5 Kerestem az Urat és ő meghallgatott, kimentett engem minden bajból.
- 6 Nézzetek rá és öröm tölti el lelketek, s arcotok nem fog elpirulni.
- 7 Lám, egy szegény kiáltott s az Úr meghallgatta, minden szorongatásból kiszabadította.
- 8 Az Úr angyala védőfalat emel, s körülveszi az igazat, hogy oltalmazza.
- 9 Ízleljétek és lássátok, mily jóságos az Úr! Boldog az ember, ki hozzá menekül.
- 10 Féljétek az Urat, ti szentjei, akik őt félik, nem szenvednek hiányt.
- 11 A fiatal oroszlán nyomorog és koplal, de akik az Urat keresik, nem szűkölködnek.
- 12 Gyertek, fiaim, és hallgassatok rám, az Úr félelmére tanítalak titeket.
- 13 Ki az, aki élni akar? Ki kíván sok évet, hogy élvezze a boldogságot?
- 14 Őrizd nyelvedet a gonoszságtól, s ajkadat az álnok beszédétől!
- 15 Hagyd el a rosszat és válaszd a jót, keresd a békét és járj a nyomában!
- 16 Az Úr szeme az igazakra tekint, füle meghallja kiáltásukat.
- 17 De a gonoszoktól elfordítja arcát, s eltörli emléküket a földön.
- 18 Az igazak kiáltottak, s az Úr meghallotta, megmentette őket minden bajtól.
- 19 A megtört szívűekhez közel van az Úr, a bánatos lelkűt meggyógyítja.
- 20 Sokféle szenvedést ismer meg az igaz, de az Úr mindből kiszabadítja.
- 21 Az Úr megőrzi minden tagját, hogy egy se zúzódjék szét.
- 22 A gonoszság halálba sodorja a bűnösöket s akik gyűlölik az igazat, megbűnhődnek érte.
- 23 A hűségeseznek az Úr megmenti lelkét, aki hozzá menekül, azt nem érheti kár.

(A 34. zsoltár 15. versének szövegére komponált dallam az idei miskolci ARS SACRA fesztivál himnusza. A szöveg forrása a Szent István Társulati Biblia fordítása.

A QR-kód segítségével meghallgatható a felvétel.

A zenemű Nagy Nándor alkotása, aki a Miskolci Nemzeti Színház zeneszerzője.)

„KERESD A BÉKÉT!” (Zsolt 34,15)

Az idei országos Ars Sacra fesztivál mottója által megszólítva, olyan programsorozatot állítottunk össze, amely eszmeiségét tekintve komplex formában reflektál az idézett igeszakaszra: a keresztény értékrend és a kereszténység által ihletett kulturális értékek közvetítésére.

Az Éltető Lélek Alapítvány 17 civil szervezettel, egyházi felekezetekkel, intézményekkel, iskolákkal, elismert miskolci művészekkel és áldozatkész magánszemélyekkel, valamint Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatával, közös összefogással 46 programmal megszervezi a

MISKOLCI ARS SACRA FESZTIVÁLT

2023. szeptember 16–24.

A programokra minden érdeklődőt nagy szeretettel várunk!

Fővédnök:

Dr. Ternyák Csaba egri érsek

Védnökök:

Dr. Orosz Atanáz görögkatolikus megyés püspök,
Pásztor Dániel református püspök, Juhász Ferenc pasztorális helynök,
Dr. Fabiny Tamás evangélikus elnök-püspök

Díszvendégek:

Dragonits Márta, az Ars Sacra Alapítvány elnöke,
Dr. Grezsa István, a Kárpátaljai Szövetség elnöke,
Prof. Dr. Horváth Zita, a Miskolci Egyetem rektora,
Dr. Kabdebó Lórántné Dobos Marianne, Szabó Lőrinc irodalmi díjas író,
Dr. Keresztesné Dr. Várhelyi Heléna irodalomtörténész,
Kubik Anna Kossuth-díjas színművész, Dr. Lengyel Gyula erdőteleki plébános,
Markovics Zsolt főrabbi, Mihályi Molnár László felvidéki költő,
Pitti Katalin, a Magyar Operaház örökös tagja,
Selmeczi György Kossuth-díjas zeneszerző,
Szabó Sándor Pro Urbe díjas református lelkész,
Zsuffa Tünde író

Főszervezők:

Éltető Lélek Alapítvány – Dr. Várhelyi Krisztina,
Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzat – Veres Pál polgármester

A programok ingyenesek, adományokat köszönettel elfogadunk!
A Miskolci Ars Sacra Fesztivál nyilvános rendezvényein szereplőkről video felvétel
és fotó készülhet, amelyhez hozzájárulnak

AJÁNLÁS

Nincs ember, akit ne vonzana a művészet és ne vonzana a szentség. Ha jól művelik, a kettő nemcsak nagy felületen találkozik, de jelentősen fedi is egymást. Ha a művészet felől közelítünk, tekintetünk a transzcendensbe fut, ha a szentség felől közelítünk, akkor a művészetbe. Kivéve, ha giccs, kivéve, ha mágia.

A hang, a szó, a test, az anyag, a tér, a forma és a mozdulat, szentséget hordoz, amikor létrejön a teremtés aktusában. E szerint van: szent tér, szent hely, szent pillanat, szent beszéd, ez együtt az Ars Sacra. Papként ezt szolgálom magam is, közel négy évtizede.

Örömmel vállaltam a felkérést, hogy legyek védnöke a Miskolci Ars Sacra Fesztiválnak, mert a művészet templom is, és a templom művészet is. Ha nem így lenne, egyik se lenne – és talán mi sem.

Juhász Ferenc

pasztorális helynök

A Miskolci Ars Sacra Fesztivál 2023. évi programsorozatát üdvözlö a Miskolci Egyetem, és örömmel csatlakozott a rendezvényhez a Zenepalotában megvalósuló események révén is. Mint az Egyetem Rektora, megtiszteltetés számomra, hogy a fesztivál díszvendége lehetek. Úgy gondolom, hogy a Fesztivál nagyon fontos értékeket közvetít, valódi kincs, és jelentősen gazdagítja Miskolc és az Egyetemváros polgárainak életét. Köszönöm a szervezőknek, hogy egy nagyszabású összefogás eredményeként minden korosztályú és érdeklődésű polgár számára megfelelő programsorozatot állítottak össze.

Prof. Dr. Horváth Zita

a Miskolci Egyetem rektora, a Fesztivál díszvendége

„A béke mindenekelőtt a szívben kezdődik” Az Ars Sacra Fesztivál szervezői megtapasztalhatják - Ferenc pápától idézett szavak szerint - az együttműködésben a nyitottságot és befogadást, ami segít a béke útján növekedni. Megtapasztalhatják azt, ahogy a művészet megváltoztatja, mozgatja az embereket, megszünteti a megosztottságot, megnyílnak a szívek egymás elfogadása felé. Az igazságosságra szomjazó emberek szabad közösségében, békében és örömben tudunk együtt munkálkodni a remény üzenetének közvetítésén.

Hálás vagyok Miskolc város polgárainak, és az Éltető Lélek Alapítványnak a Miskolci Ars Sacra Fesztivál megszervezéséért, ami segíti Magyarországot a testvériség és a béke útján növekedni.

Dragonits Márta

Ars Sacra Alapítvány elnöke

Az országban talán egyedülállóan szerveztük meg a Miskolci Ars Sacra Fesztivált egymással összekapaszkodva. A 46 szerteágazó művészi programban, több mint 400 közreműködő vesz részt. Elképzelhető az a munka, feszültség, ami a rendezvény mögött áll. Itt hivatkozok a mottóra: Keresd a békét! A béke nem a küzdelem hiánya. Esetünkben elmondható, a béke és a rend óriási küzdelem eredménye. A rendet mindig a bűn zavarja meg. A bűn súlyos formája a háború, amely Istent sérti, méltatlan az emberhez, és további bűnöket gerjeszt. A békességszerzők érdeme a rend helyreállítása. A rend és béke az, amikor egy ilyen összetett, magas színvonalú rendezvény létrejöhet, amikor az emberekben lévő alkotó képesség, jó szándék, áldozatos szolgálat a legmagasabb fokon megnyilvánulhat. Szeretet, hit, áldozat, megbecsülés nélkül nehezen képzelhető el a béke. Ezzel ajánlom programunkat.

Dr. Várhelyi Krisztina

Éltető Lélek Alapítvány munkatárs,
a Miskolci Ars Sacra Fesztivál főszervezője

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy részt vehettem a Miskolci Ars Sacra Fesztivál szervezésében. A fesztivál mottója „Keresd a békét”. Nem is lehetne ennél aktuálisabb, hiszen a béke keresése és fenntartása mindannyiunk közös felelőssége. Ezért fontos, hogy olyan eseményeket rendezzünk, ahol a béke üzenetét hirdethetjük. A művészetnek és a kultúrának különleges ereje van, közelebb hozza az embereket, függetlenül vallási, származási vagy társadalmi háttérüktől. Az Ars Sacra Fesztivál lehetőséget ad arra is, hogy bemutassuk városunk kulturális és történelmi örökségét, azokat az értékeket, amelyeket tovább szeretnénk adni gyermekeinknek.

Büszkén mondhatom, hogy Miskolc városa mindig is elkötelezett volt a béke és a tolerancia mellett. Ez az a hely, ahol a különböző nemzetiségek, különböző kultúrák, vallások és hagyományok találkoznak, és együtt építik a jövőt.

Veres Pál

Miskolc város polgármestere,
társszervező

Felhívás ARS SACRA zarándoklatra

ZARÁNDOKOLNI JÓ!

Régi időkben az emberek, más lehetőség híján gyalogosan tettek meg hosszú-hosszú kilométereket, hogy eljussanak egy-egy búcsújáró helyre, kegyhelyre. Manapság közlekedési eszközzel könnyen eljuthatunk a szent helyekre, mégis napjainkban is népszerűek a gyalogos zarándokutak. Társakkal úton lenni, kilépve a megszokott hétköznapiokból, fáradságos gyaloglással együtt eljutni a Szűzanyához, nagy lelki megerősödést, erőt és békességet ad. Többféle okból indulnak útnak ma is, egyesek hitből, mások gyógyulásért, problémák elrendezéséért, sokan az Istentől kapott jószágot és a szeretetet megköszönve.

2023. szeptember 15-én, a Miskolci Ars Sacra fesztivál megnyitása előtti napon különleges, országos viszonylatban is példa nélküli, egy napos zarándokútra hívjuk az érdeklődőket.

- Járjuk be Isten dicsőségére gyalogosan, egy nap alatt Miskolc valamennyi templomát, felekezetektől függetlenül!
- Hisszük, hogy imáinknak fontos szerepe van a béke megteremtésében. A zarándoklat során a templomokban elsősorban a békéért imádkozunk majd, elsősorban a szomszédunkban dúló háború mielőbbi befejezésére gondolván.
- Közösén vegyünk részt aznap 17 órakor, a Kálvária kápolna Fájdalmas Szűzanya búcsúján.

Természetesen egy túraútvonalon, egy nap alatt lehetetlen városunk valamennyi templomát felkeresni, ezt terveink szerint négy zarándokcsoport négy útvonalon az alábbi indulási pontokról indulva teszi meg:

- Miskolci Szent Flórián és Magyarok Nagyasszonya templom, Felsőhámor, Palota u. 24.
- Miskolc-Tapolca Jézus Szíve Sziklakápolna, Brassói u. 40.
- Miskolc-Martinkertváros Jézus Szíve templom, Martin Károly u. 5.
- Miskolc-Selyemrét Szent István templom, Bajcsy-Zsilinszky 33/B.

Tartsanak velünk, csatlakozzanak hozzánk akár rövid útszakaszon is! Minden érdeklődőt szeretettel várunk a négy útvonal bármelyikére, a lelki feltöltődést ígérő, különleges zarándokútra! Indulás, mind a négy útvonal esetében reggel 8 órakor.

Ismerjük meg együtt Miskolc valamennyi templomát, imádkozzunk együtt a békéért, tapasztaljuk meg együtt: Zarándokolni jó!

JELENTKEZÉS: +36-70-411-0515 seresnehorvathzsuzsa@gmail.com

Irodalom a miskolci Ars Sacra Fesztiválon

Az Ars Sacra fesztivál egyaránt otthon ad zenei, képzőművészeti és irodalmi rendezvényeknek. A szakrális irodalmat két irodalmi társulat több helyszínen és program keretében népszerűsíti. Az Élterő Lélek Irodalmi Kör és a Versbarátok Köre értékrendjében, szellemiségében fontos szerepet tölt be az isteni és az általa adományozott emberi értékek felmutatása, közvetítése, egyfajta utat is mutatva ezzel.

Hortai Rita

Kardos Katalin

Kiemelten fontosnak tartjuk a miskolci rendezvénysorozatot, hiszen a fesztiválok színes palettájával mindenütt találkozhatunk az országban, de a miénkhez hasonló, Szentlélek által sugallt és vezetett összefogással, kevés helyen. Dragonits Mártának, az országos Ars Sacra fesztivál egyik kezdeményezőjének meggyőződése ez, amelyet számtalanszor mi is tapasztalunk műsoraink, programjaink szervezésekor.

Versbarát körünk 2017-ben alakult. Civil foglalkozású, amatőr, de némi előadói múlttal rendelkező, verseket és irodalmat kedvelő, keresztény értékeket képviselő személyeket tömörítő baráti társaság. A miskolci Ars Sacra Fesztiválon négy programmal is részt veszünk, melyből három irodalmi műfajú, a negyedik, a fesztivál hetét megnyitó városi zárandoklathoz kapcsolódik.

A „MAGYAR SZENTEK, BOLDOGOK ÉS TISZTELETREMÉLTÓ SZEMÉLYEK” című tabló kiállítás, melyet a budapesti rendezvényszervezők biztosítottak számunkra, szeptember 04. és 19. között tekinthető meg. Társaságunk vállalta szent életű emberek életének rövid ismertetését, ebből egy-egy meghatározó eseményt, sajátosságát kiemelve, szeptember 19-én a bemutató helyszínén, a Városháztéren. Szeretnénk, ha minél többeket megérintene példaértékű, Istennek tetsző életük, ami reményt adhat a mai kor emberének is. A figyelem felkeltése és az ismeret elmélyítése céljából 3–3 kvíz kérdéssel zárjuk a bemutatókat, apró ajándékokkal motiválva a helyesen válaszoló, figyelmes hallgatóinkat.

A „GYÖZZÖN A TE BÉKÉD!” című zenés, irodalmi összeállítás. A legtöbb műsorunk célja egyrészt Jézus Krisztus által számunkra meghagyott emberi értékek tudatosítása, érvényesítése és megerősítése Isten törvényei szerint, másrészt lelki és szellemi értékeink megóvása verses-zenés irodalmi összeállításokon kereszt-

tül. Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus meghirdetésekor, 2017. május 20-án kiadott püspöki körlevél felelősséget is rótt ránk: „Krisztus rajtunk keresztül akarja kiárasztani a világra a bizalom, a béke, az igazságosság és az irgalmasság ajándékait.” Ekkor fogalmazódott meg bennem a gondolat, hogy a Versbarátok köre, mint verskedvelő, hívő amatőrök, saját adottságainkkal járuljunk hozzá e nemes és nagy horderejű programhoz. A 2021. évi 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus előkészületeihez példaértékű egyházi személyek, hívő költők, papköltők életének, feldolgozásával, a Lélek gyümölcseit felhasználva kapcsolódtunk.

2022-ben a szomszédunkban kirobbant háború miatt a „BÉKE” témakört helyezettük előterébe, e mondanivalójával versmondó versenyt és irodalmi műsort is szerveztünk. „Győzzön a Te békéd!” című összeállításunkat, a fesztivál első napján, szeptember 16-án mutatjuk be, a Városháza Dísztermében. A műsorban közreműködnek a Versbarát kör tagjai (Asztalos Julianna, Farkas Erzsébet, Hortai Rita, Kovács Éva és Má dai Veronika), valamint versmondó versenyünk ifjú győztesei (Sáry Veronika, Polgár Dániel és Török Balázs). Műsorunkat zenei tudásával Nahaj Péter – az országosan is ismert Sky Fanatic zenekar frontembere – színesíti.

Az „ISTEN A SZERETET” című versmondó verseny döntő-gála ünnepsége

Az Ars Sacra Fesztivál keretében szeptember 23-án kerül sor az „Isten a szeretet” versmondó verseny döntőjére, ünnepélyes eredményhirdetésre és gála ünnepségre a Városháza Dísztermében. A szakrális költészethez kapcsolódó megmérettetést már harmadik alkalommal szervezünk. Inspirációt Erdő Péter bíboros úr adta, aki szentbeszédével azt üzenté, hogy vigyük tovább a kongresszuson is megtapasztalt „Szentlélek gyümölcseit”, majd a versenyünkön fővédnöki tisztet betöltő, de aktívan közre is működő Fábry Kornél atya, az Esztergom-Budapesti főegyházmegye jelenlegi segédpüspöke azzal biztatott minket, hogy a következő években a Lélek gyümölcseiből merítsünk, melyek: „a szeretet, öröm, békesség, türelem, kedves-ség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség, tisztaság”. (Gal 5,22-23)

Az idei versmondó versenyünk elődöntőjére 2023 májusában került sor a Tudomány és Technika házában, 12 településről érkezett több, mint hatvan jelentkezővel. A leghitelesebb húsz továbbjutó a fesztivál szeptember 23-án mutathatja meg tehetségét, a döntő-gála keretében, neves zsűritagok előtt: a mindenkori elnök Kubik Anna Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművésznő, Zsuffa Tünde a 2021-es NEK sajtóigazgatója, író, Mikita Dorka színművésznő, valamint Mihályi Molnár László felvidéki író és publicista. Az eredményhirdetésen kívül az ünnepség egyik színfoltja a szeretet fontosságáról szóló kerekasztal beszélgetés lesz, melynek moderátora Farkas Erzsébet, a Szent István Rádió szerkesztő-műsorvezetője lesz. Résztvevők: Dragonits Márta, az Ars Sacra Alapítvány elnöke, Kubik Anna, Zsuffa Tünde, Szabó József Miskolc-Diósgyőr plébános, teológiai tanár, Mihályi Molnár László.

Az Élteső Lélek Irodalmi Kör Egyesület 2008-ban alakult, egyesületi formában 2011. óta működik. Tagjaink keresztyén értelmiségiek, akik elsősorban magyar

klasszikus és kortárs költők alkotásainak közvetítésével keresztény hitükről tanúskodnak és szolgálják a magyar nemzet összetartozását a Kárpát medencében és a diaszpórában élő magyarok körében.

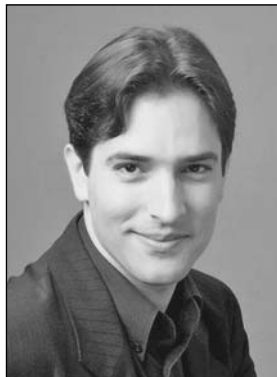
„A vers az, amit mondani kell” – válaszolta egy iskolás gyerek Kányádi Sándor erdélyi költőóriásunknak. Mi is ezt valljuk, mert a versek léleképítők. Érzelmileg és intellektuálisan is gazdagítják az embert, az alkotót, az olvasót, a versmondót és a hallgatóságot, a közönséget egyaránt. Ezért lett egyesületünk neve: Éltető Lélek. Zenés-irodalmi műsorainkat egyházi és nemzeti ünnepeken, jótékonysági esteken, irodalmi évfordulókon, pályázatokon nyert programokon adjuk elő. Az egyesület elnöke Kardos Katalin, elnökhelyettes dr. Romhányi Róbert, titkára Hangóné Birtha Melinda.

Az ARS SACRA FESZTIVÁLON szeptember 17-én „ÁTVÁLTOZÁS” címmel verses-zenés irodalmi műsort adjuk elő a Városháza Dísztermében. Az összeállítás címét Pilinszky János Átváltozás című verséről kapta. A költő tökéletesen írja le, hogyan formálódik és változik meg az ember, ha találkozik Istennel és engedi, hogy kezébe vegye az életét. A műsorban szereplő versek és zenei betétek is ezt fogalmazzák meg. Szeretnénk, ha a verseket hallgatók lelkében is változás történe és a hétköznapi forgatagából kilépve ünneppé válna a pillanat, amelyben Istenre találhatunk. Klasszikus költőink istenes versei mellett, elhangzanak neves pap költők alkotásai is. Assisi Szent Ferenc, Ady Endre, Babits Mihály, Bartalis János, Bódás János, Csiha Kálmán. Jacsó Pál, Márai Sándor, Mécs László, Pilinszky János, Reményik Sándor, Sík Sándor és Túrmezei Erzsébet vallanak arról, mit jelent Isten szívünkbe fogadása. Versmondók: Balogh Csilla, Bogoly Erzsébet, Hangóné Birtha Melinda, dr. Jacsó Pál, Kardos Katalin, dr. Olajos István, ének: Záhorszki-Hangó Viola, zenei kíséret: dr. Romhányi Róbert.

FLACH ANTAL

A Miskolci Ars Sacra Fesztivál zenei programjairól

A fesztivál zenei kínálatából kiemelkedik, hogy a miskolci sorozathoz szignál is született. Szövege a fesztivál mottója: „Hagyd el a rosszat és válaszd a jót, keresd a békét és járj a nyomában!” (Zsolt. 34, 15). Megzenésítője Nagy Nándor, a Miskolci Nemzeti Színház házi szerzője, aki felkérésünkre olyan zenét írt, amely dallamos, fiatalos, ugyanakkor szakrális is, hangjaival és harmóniáival láttató erővel fejezve ki a választás dilemmáját, az útkeresést és a rátalálás örömét. A szignálból a miskolci Forrás Kamarakórus, valamint a Miskolci Bartók Béla Zene- és Táncművészeti Szakgimnázium diákjainak közreműködésével felvétel is készült, amelynek nyilvános bemutatójára a Művészetek Házában megrendezésre kerülő nyitó esten kerül sor. Ugyanezen a megnyitón lép fel Pitti Katalin Liszt-díjas operaénekes, érdemes és kiváló művész vallásos dalokkal. A bicentenáriumi Petőfi-évhez is kapcsolódva csendül föl Kodály Zoltán „A magyar nemzet” című kórusa és a fesztiválmottóhoz kapcsolódóan Liszt Ferenc Esztergomi miséjének „Agnus Dei” tétele a Miskolci Szimfonikus Zenekar és a városi kórusokból alakult összkar közreműködésével.

Flach Antal

A másik sikeresen megvalósult elgondolás a február derekán kiírt zeneszerzői felhíváshoz beérkezett 12 alkotáshoz kapcsolódik. A fesztiválmottóhoz és annak vonzáskörét érintő tartalmak megzenésítési lehetőségei mellett, felhívásunkkal a helyi (művész és pályakezdő) alkotóknak teremtettünk lehetőséget, hogy Miskolcon is szülessenek ihletett egyházzenei alkotások. A városi kórusok karnagyai által elbírált alkotások mindegyike a Nemzeti Színházban megrendezésre kerülő záróesemény díjkiosztó ceremóniájának keretében kerül bemutatásra, megszólaltatásukban a városi kórusok mellett a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Karának zenekara és vegyeskara is közreműködik.

A többi zenés rendezvény két különféle elgondolás köré szerveződik: az egyik a város nagyobb templomainak társművészetekkel színesített bemutatását jelenti, amelyek keretében mindegyik felekezet és ezek egyházi zenekultúrája is megjelenik az adott templom rezidens vagy vendég zenészeinek/kórusának műsorával. Ily módon a Minorita templomban a Szent Ferenc kórus mellett a Cardinal Mindszenty

és a Cantus Agriensis kórus lesz hallható Gergely Péter Pál Pro Urbe-díjas karnagy vezényletével és Herczeg Zoltán orgonaművész közreműködésével, a Mindszenti templomban a templomról elnevezett kórus Murvainé Bodnár Ildikó vezényletével és Jakab Endre kántor közreműködésével, a Belvárosi Evangélikus templomban a Luther Kórus Halmainé Újvári Mária vezényletével, a Miskolci-Vasgyári Római Katolikus templomban a Forrás Kamarakórus Balásné Molnár Ildikó vezényletével és Bereczki Ákos kántorsegéd közreműködésével, a Búza téri görög katolikus templomban pedig szintén a rezidens énekkar lép fel Szűcs Kornél vezényletével. Ez utóbbi helyen gyermekjóléti gondozottak részvételével zsolttármondó-éneklő alkalom is lesz. Mindemellett az irodalmi- és képzőművészeti programokat is kísérik zenei produkciók, közülük is kiemelkedik Máger Ágnes festőművész ináncsi templombemutatója amelyen Fülep Márk Artisjus- és Lajtha László-díjas miskolci származású fuvolaművész-zeneszerző közreműködik.

A másik formát olyan rendezvények jelentik, amelyek teljes egészében vagy jelentős részében az egyházi zeneművészet bemutatását képviseli. Ilyen alkalom lesz az avasi református műemlék templombeli orgona-kantátaest Andrássyné Mátyus Gabriella orgonaművész, a Camerata Miskolc kamarazenekar (művészeti vezető: Dr. Soós Gábor hegedűművész), valamint Gergely Péter Pál Pro Urbe-díjas karnagy által vezetett kórusok és énekes szólisták közreműködésével. A másik ilyen alkalom a város kulturális életében egykor meghatározó szerepet betöltő Selmeczi György Kossuth-és Erkel-díjas zeneszerző, érdemes művész egyházzenei szerzői estje, melyen a Miskolci Szimfonikus Zenekar egykori és jelenlegi muzsikusaival, a Hassler Énekegyüttessel (művészeti vezető: Sándor Zoltán), Cserkelyei Andrea Artisjus-díjas énekművésszel, valamint Bárdos-Simon Katalin népi énekessel és Ács Gyula zeneszerző társával együtt lép színpadra. Terjedelménél fogva valamelyest átmenetet képez a két típus között az ortodox templom zenés bemutatása, ahol az orosz romantikus zene kiemelkedő alakjának, Sergei Rachmaninov születésének 150. évfordulójára is emlékezünk olyan vokális és hangszeres művekkel, amelyek szintén a szakralitás jegyében fogantak. Ehhez kapcsolódik a világhírű lengyel filmzeneszerző Wojcieh Kilar lengyel és a mai kórusmuzsika kiemelkedő angol mesterének az ukrainai békéért komponált békekórusa. Mindegyiktől eltér az az alkalom, amelynek keretében a Zenepalota falai között a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Kara csellószakos hallgatójának, Novák Netti Vivienne Krisztus keresztútját bemutató sorozatát tekinthetik meg. Az alkotó által megnyitásra kerülő kiállításon elhangzik az alkotást inspiráló mű, Liszt Ferenc időskori remekműve a Via Crucis is, amelyhez a stációk címeit, bibliai igéket és vallásos gondolatokat a Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium diákjai szavalják. Külön színfoltot jelent kínálatunkban a zsidó liturgikus és klezmer zenét különféle nyelveken reprezentáló koncert Markovics Zsolt főrabbi előadásában, amelyhez vezetett múzeumlátogatás is kapcsolódik, valamint egy népi-szakralis hangszerbemutató alkalom a Miskolci Galériában, a Miskolci Bartók Béla Zene és Táncmű-

vészeti Szakgimnázium tanárainak a „Fölszállott a páva” népzenei tehetségkutatóban feltűnt egykori növendéke, Puskó Márton közreműködésével. Nem lenne teljes a kínálat, ha nem lenne benne egy igen hangulatosnak ígérkező flashmob is miskolci diákok és Regős Zsolt, Prima-díjas karnagy vezetésével. Vihula Mihajlót aligha kell bemutatnom, hiszen az elmúlt években számos városi programnak volt előadója hangulatos játékaival, de az Éltető Lélek Alapítvány támogatásával operaszerezőként is megismerhettük. Ezúttal is mint alkotóművész, saját kompozícióiból készült CD felvételének lesz bemutató alkalmá a festői Palotaszálló épületében. Zenés kínálatunk nagyszabású programját a zárógála előtti napra és a diósgyőri Szent II. János Pál pápa térre tervezett, „Legyen ez a Te napod!” című dicsőítő nap alkotja, ahol a mára már széles körben elfogadottá lett gitáros Istendicsőítés városunkhoz kötődő együttesek közreműködésével zajlik majd. Az egyes fellépők között tanúságtételek hangzanak fel, a napot pedig a The Sign együttes zárja, akinek frontemberét, Czinke Mátét nem csak zenészként, de az együttesek közt felszólaló tanúságtévők egyikeként is hallhatja a közönség.

Ily módon próbál meg eleget tenni a Miskolci Ars Sacra Fesztivál szervező csapata annak a belső szükségből született célkitűzésnek, hogy gazdag programkínálatunkkal ne csak a szakrális művészeteket hozzuk elérhetőbb közelségbe környezetéhez, de a jövő alkotó generációja is közeledni tudjon ahhoz a misztériumhoz, amelynek hangjai, színei és formái már itt a földön előrevetítik az örök élet reményét.

MÁGER ÁGNES

Az ARS SACRA fesztivál képzőművészeti rendezvényei

„A jó hatalma kiárad a szép természetébe.”
(Platon)

Erdő Péter bíboros kezdeményezésére azért jött létre az országos Ars Sacra fesztivál, hogy felszínre hozza az európai kultúra zsidó-keresztény gyökerét és a kultúra szentségét. Miskolc az országos esemény-sorozathoz csatlakozott és 2023. szeptember 16. és 24. között megrendezi a Miskolci Ars Sacra Fesztivált. A több mint 40 eseményt felölelő rendezvény öszefogja a művészeteket, a zenét, a képzőművészetet, az irodalmat, felmutatja Miskolc történelmi és mai kultúrkincseit, lehetőséget nyújt lelki és szellemi kapcsolódásra az alkotók és befogadók között a szakralitás jegyében.

Máger Ágnes

A szakralitás emelkedettség, ünnepélyesség, fenséges titokzatosság, az eget a földdel összekötő transzcendencia kifejezésére. A szakrális műtárgyakat nem elsősorban a témájuk miatt nevezünk szakralisnak, hanem mert megszentelték ezeket, és részt vesznek a szent liturgiában. (Oltárképek, oltárok, falképek, szószékek, kegytárgyak, keresztetek stb.) A külső terekben elhelyezett műtárgyak, pl. a csíksomlyói kegytemplom melletti meredek hegyoldal stációi is szakrális tárgyak, egy megszentelt olvasó, egy Biblia, egy útszéki kereszt is szakrális tárgy, mivel az Istennel való találkozást jeleníti meg.

A művészet és az egyház viszonya harmonikus volt évszázadokon keresztül. Az ellenreformáció és a barokk fellépésével a templomi freskók mesélték el és tanították a bibliai történeteket, közvetítették művészi formában a keresztény tudnivalót. Az egyház megrendelőként maga köré gyűjtötte a művészeket. A századforduló, de különösen a második világháború után a szocialista társadalmak szekularizálódtak. Az állam nem engedte, hogy az egyház hatással legyen a társadalmi folyamatokra, kapcsolata legyen a politikával, tudománnyal, művészetekkel. A művészek és a művek elvesztették a transzcendencia iránti érzékenységüket. Manapság, a fogyasztói társadalommal megjelent a tömegkultúra. A társadalmak trendekhez igazodva uniformizálódnak. A művész mindennel szemben igyekszik megőrizni szabadságát de ez általában nem az alkotás hanem az önmegvalósítás szabadsága. Az egyházi művészettel foglalkozó művészettörténészek és a világi, kortárs művészet kritikusai közötti vita a szakrális művészetről szemben áll egymással. A modern művészet a nonfiguratívban is megtalálja vagy verbálisan rásegíti a szakrális magyarázatra.

Szent II. János Pál pápa 1999-ben levelet intézett a művészekhez: Ha művészetről van szó, a szépség témája kikerülhetetlen. Isten megállapítván, ami a teremtésben jó, azt is látta,

hogyan teremtesz szép. A szépség ugyanis a látható jó megjelenése, mint ahogy a jó a szépség metafizikai előfeltétele. A görögök helyesen értették ezt, és a két fogalom összeolvasztásával alkották meg a "kalokagathia" kifejezést: a „szépjó” fogalmát. Platón azt írja róla : A jó hatalma kiárad a szép természetébe.

Ebben bízunk a Miskolci Ars Sacra csapata is. Abban, hogy a fesztivál által meghirdetett minden programban és a képzőművészeti kiállításokban is a jó hatalma kiárad a szép természetébe. "Keresd a békét!" mottóval képzőművészeti pályázatot hirdettünk, melyre a miskolci művészeket kívül Győről, Budapestről, Kárpátaljáról, Erdélyből érkeztek alkotások. A zsűri (Varga Éva Munkácsy-díjas szobrászművész, Mágner Ágnes festőművész, dr. Hajdú Ildikó művészettörténész, Kákóczki András művészettörténész) 28 művész 42 alkotását válogatta be a kiállításra, ezekből 6 művészt jutalmazott. Minden hagyományos vagy modern irányzatot befogadott, mely a maga nemében szakmailag megfelelt. A Feledyházban szeptember 19-én 16.30 órakor nyílik a kiállítás, melyet Kónya Ábel a Miskolci Galéria Intézmény vezetője és a kiállítás kurátora Kákóczki András művészettörténész nyit meg. A látlat látogatói stílusban és technikában változatos képzőművészeti anyagban gyönyörködhetnek.

Az egyházi iskolák alsó tagozatos tanulóinak hirdetett pályázati anyag válogatott, legsebb gyermekrajzai a miskolci Városháza aulájában kerülnek kiállításra. Hat kisdíák legsebb rajzait jutalmazzuk. A kiállítást szeptember 16-án délben Veres Pál polgármester úr nyitja meg.

Szeptember 18-án 16 órakor a Miskolci Színműzeumban Csiszár István népzeneész tanár és Puskó Márton prímás népzeneész tanár népi hangszer bemutatót tart, régi hangszerek bemutatásával és megszólaltatásával. A közönség bevonásával interaktív módon ismertetik a népelet hangszereit, valamint istenes dallamait a közönséggel.

A fesztivál egyik különlegessége a Miskolci Ars Sacra népi műtárgya. A Herman Ottó Múzeum gazdag néprajzi gyűjteményéből dr. Bodnár Mónika etnográfus emel ki és rendez kiállításba szakrális népi tárgyakat, melyek egyike a fesztivál népi műtárgya lesz. Az előadás-sal egybekötött megnyitót szeptember 21-én 15 órakor a Herman Ottó Múzeumban lesz.

Nagy érdeklődésre tarthat számot a CÖF Klub Miskolc támogatásával, valamint Veczán Judit és az Éltető Lélek Alapítvány részéről dr. Várhelyi Krisztina szervezésében létrejövő buszos kirándulás. A kirándulás első állomása Ináncs, ahol Puskárik Zoltán plébános úr tart előadást a barokk műemléktemplomról, majd Mágner Ágnes festőművész beszél az általa készített, secco technikájú falképekről, többek között egy 4 x 9 m-es falképről, melynek témája: "Egyház a harmadik évezred felé". E nagy méretű falkép bal oldalán felsorakoztatja a magyar boldogok és tiszteletre méltók sorát, kik II. János Pál vezetésével kérnek bebocsátást a szentek országába. A falkép jobb oldalán az Árpád-házi szentek láthatók. A két oldalt összeköti Sárlos Mária alakja a kis Jézussal. A templom bemutatását Fülep Márk fuvola művész előadása emeli meg. Ellátogatunk a tállyai evangélikus templomba, ahol Kossuth Lajost keresztelték, majd Golopon a Zászlómúzeumot tekintjük meg.

A Miskolci Ars Sacra Fesztivál Miskolc életében művelődéstörténeti esemény. Egyszerre, egy időben koncentráltan kínálja a múlt, a jelen kulturális élményeit a béke, a szeretet és a szakralitás jegyében.